

BYTOVÝ DŮM V BERLÍNĚ

Karolína Hustá

ATZBP

Ateliér Hlaváček – Čeněk

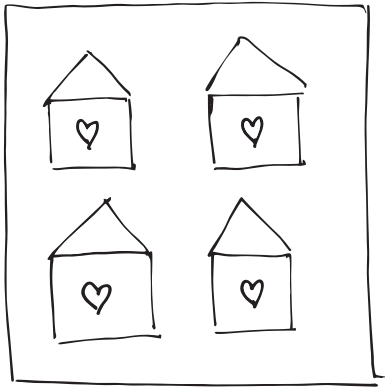
Ústav navrhování II
Fakulta architektury ČVUT

Zimní semestr 2020/2021

Bytový dům v Berlíně

Karolína Hustá | ATZBP

Návrh pracuje s myšlenkou spolkového bydlení, a proto byl hlavní důraz kladen na vytvoření pocitu domova. Budova obsahuje několik pomyslných ‚domů‘ – vzniká dostatek soukromí, ale zároveň jsou podporovány sousedské vztahy. Zároveň se návrh zaměřuje na dostupnost bydlení, což se odráží v konstrukci.

Bytový dům se nachází na Oberbaumstraře v blízkosti řeky Sprévy v berlínském Kreuzbergu. Kreuzberg je čtvrť ležící jihovýchodně od centra na levém břehu. Čtvrť je známá pro svou multikulturalitu, otevřenost a alternativní životní styl, k čemuž se ale váže i zvýšená kriminalita a sociální problémy. I přes několik slabín, jako například již zmíněná kriminalita, ale také silný hluk z dopravy a znečištěné ovzduší, parcela nabízí potenciál pro bydlení díky své poloze v kreativní, rekreační oblasti a napojení na veřejnou dopravu.

Návrh se napříč problémům nesnaží uzavírat městu nebo se před ním chránit, ale staví se k sousedství jako k prostředí, které chce obohacovat a podporovat. Nejvýraznějším prvkem domu je otevřeně pobytové schodiště, které svým charakterem podporuje koncept – slouží jako ‚předzahrádka‘ pro obyvatele domu, která vybízí k vzájemné komunikaci. Díky tomuto řešení je navíc umožněn každému bytu přístup přímo zvenku. Všechny bytové jednotky navíc obsahují lodžii, která poskytuje soukromí. V posledním patře dům ustupuje a vytváří tak prostornou terasu pro střešní byty. Na fasádě je použita bílá omítka v kombinaci s dřevěnými okny a betonovým schodištěm. Okna jsou francouzské a poskytují dostatečné osvětlení.

Vertikálně je dům rozdělen na čtyři typy podlaží. V prvním nadzemním podlaží se nachází obchodní parter a zázemí pro obyvatele domu – například společenská místnost, kterou je možné využít k pořádání oslav a jiných sešlostí. Dvě následující patra obsahují menší, standardní byty 1+kk, 2+kk a 3+kk. Čtvrté a páté nadzemní podlaží už poskytují prostornější byty 3+kk. Dvě vrchní podlaží se skládají ze dvou nadstandardních mezonetových bytů typu 5+kk s velkou terasou na každém podlaží.

Konstrukce domu je dřevo betonová, což je ideální řešení kombinující lehkost a dostupnost dřeva a nehořlavost a tuhost betonu. Dům sestává z dřevo betonového skeletového systému – obvodové sloupy jsou dřevěné, zatímco vnitřní sloupy jsou betonové – a dřevo betonových stropních desek, která mají dobré statické i akustické vlastnosti. Stěny jsou řešeny CLT panely, které podporují prostorovou tuhost. Konstrukce je tak ekonomická a šetrná k životnímu prostředí, ale přesto tuhá.

Obyvatelé domu mají k dispozici také multifunkční vnitroblok. Při návrhu byl kladen důraz na jednoduchost prostoru umožňující různé využití. Vnitroblok tak poskytuje prostor pro odpočinek, sport, zahradničení a společenské akce.

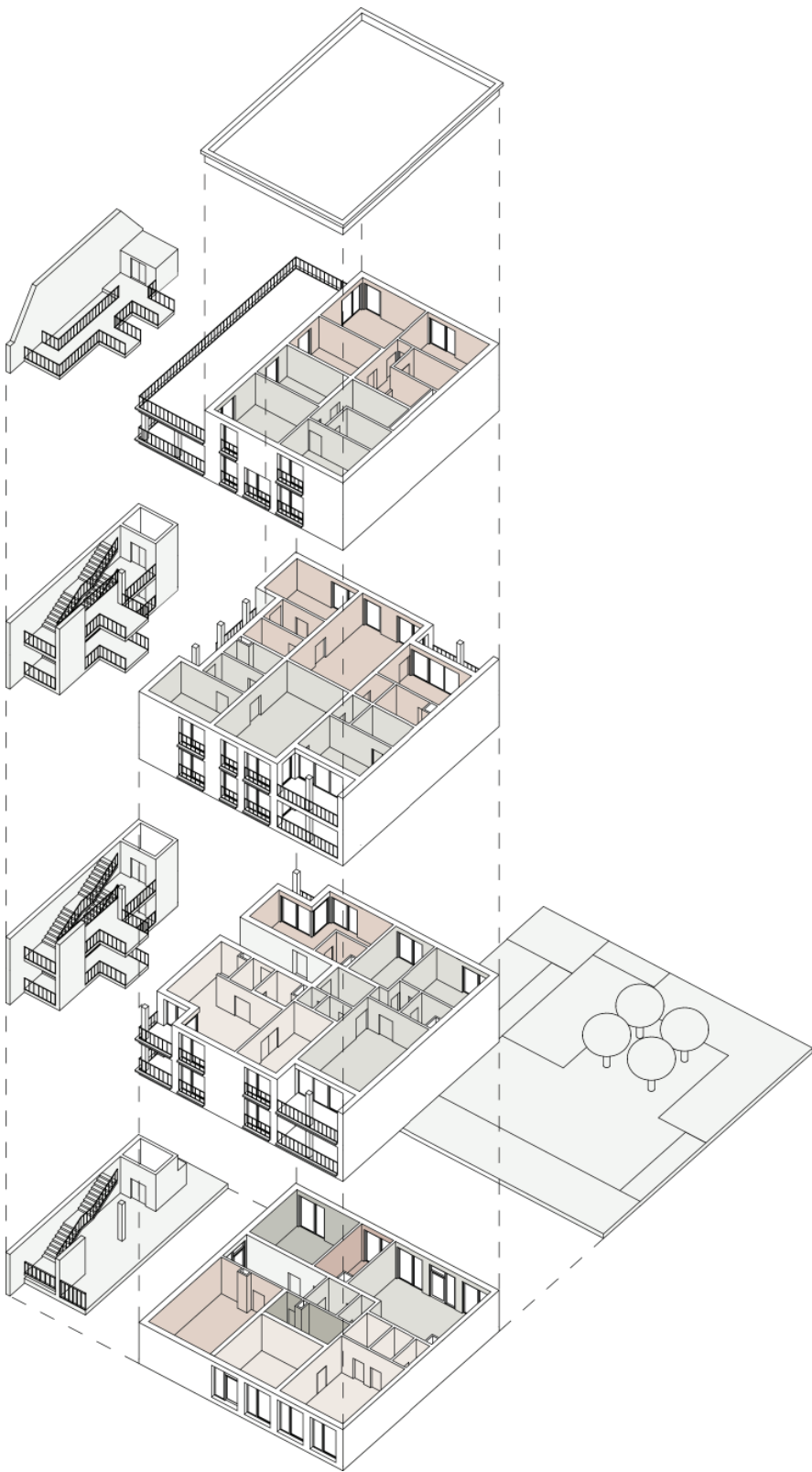

Kreuzberg je zcela podmaněn lidem. Prostředí je určeno činnostmi a životem v něm. Charakteristické je všudypřítomné graffiti, které se skrývá v každém koutu. Lidé si Kreuzberg přetváří ke svému obrazu živým parterem, zdobením balkonů a uličního prostoru zelení a osobitým životním stylem. Stejně jako tady žijí lidé nejrozumnějšího vyznání, věku a národnosti, i domy jsou rozdílné. A stejně jako se tady tolerují lidé, tolerují se i domy. Nacházejí se zde historizující budovy z počátku 20. století, strohé činžáky z druhé poloviny století, průmyslové budovy, odhalená konstrukce železničního mostu a novogotický most přes Sprévu. Některé domy jsou cihlové, některé kamenné, ale nejčastěji jsou pokryté omítkami různých druhů a barev. Časté jsou balkony, lodžie a rizality. To vše je doplněno bohatou zelení, hlučnou dopravou a nespočetným množstvím kol. V temných, zanedbaných zákoutích se dealují drogy nebo spí bezdomovci. Studenti a umělci se schází v parku a večer navštěvují některý z mnoha nočních klubů. To je Kreuzberg, jedna z nejmultikulturnějších a nejvíc pulzujících částí Berlína.

Střecha

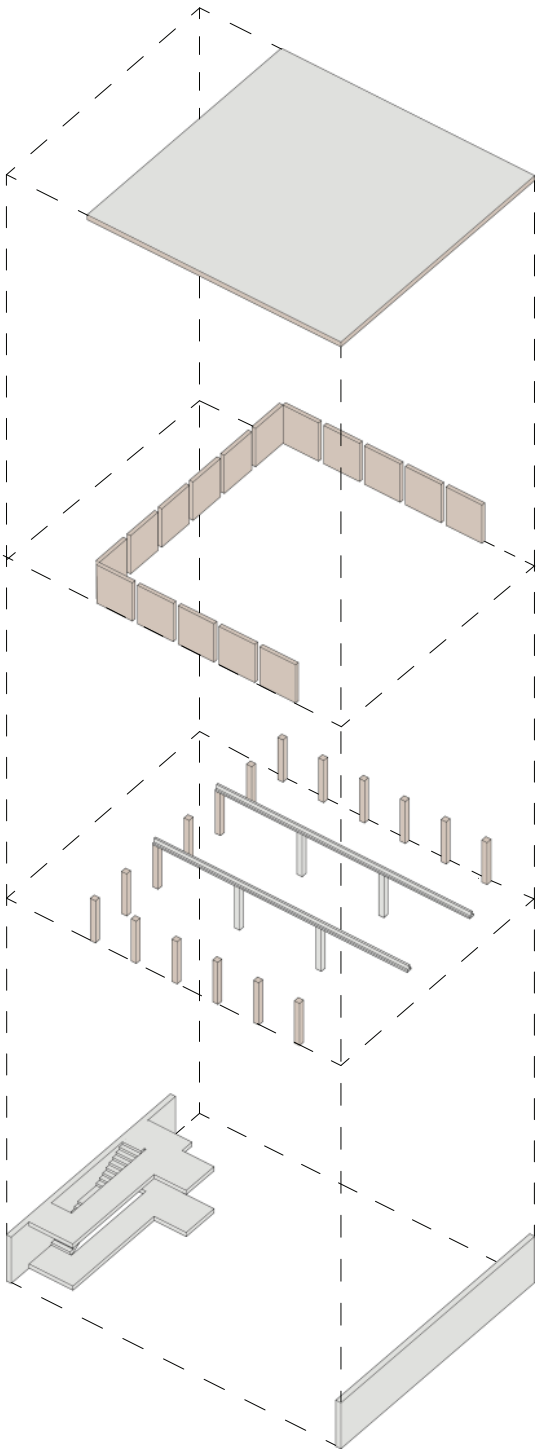
6. a 7. NP
dva nadstandardní mezonetové
byty 5+kk se střešní terasou

4. a 5. NP
dva nadstandardní byty 3+kk

2. a 3. NP
standardní byty 1+kk, 2+kk
a 3+kk

1. NP
šperkařská dílna, kolárna,
technická místnost, společenská
místnost a zázemí, prádelna,
dílna a multifunkční vnitroblok

Vlevo venkovní pobytové
schodiště

dřevobetonová deska zajiš-
tující prostorovou tuhost
a dobrou akustiku

ztužující CLT panely

dřevobetonový skelet s be-
tonovými průvlaky tvaru T

samostatná betonová kon-
strukce schodiště a proti-
požární štitové stěny

Půdorys 1.NP

- 1 ... obchodní prostory
- 1.1 ... showroom šperkařské dílny
- 1.2 ... šperkařská dílna
- 1.3 ... kuchyně
- 1.4 ... šatna + WC

- 2 ... prostory pro obyvatele domu
- 2.1 ... hala
- 2.2 ... kolárna
- 2.3 ... technická místnost
- 2.4 ... šatna + WC
- 2.5 ... společenská místnost
- 2.6 ... prádelna
- 2.7 ... dílna

Bilance

plocha parcely ... 300 m²
zastavěná plocha ... 267 m²
obestavěný prostor ... 4774 m³
celková HPP ... 1503 m²
HPP bytů a společných prostorů ... 1643 m²
ČPP bytů ... 882 m²
ČPP ostatních funkcí ... 175 m²

Složení a počet bytů:

- 1+kk 27,1 + 3,9 m² ... 2 ks
- 2+kk 53,5 + 3,9 m² ... 2 ks
- 3+kk 74,1 + 7,1 m² ... 2 ks
- 3+kk 80,1 + 7,1 m² ... 4 ks
- mezonet 4+kk 126,2 + 54,8 m² ... 2 ks

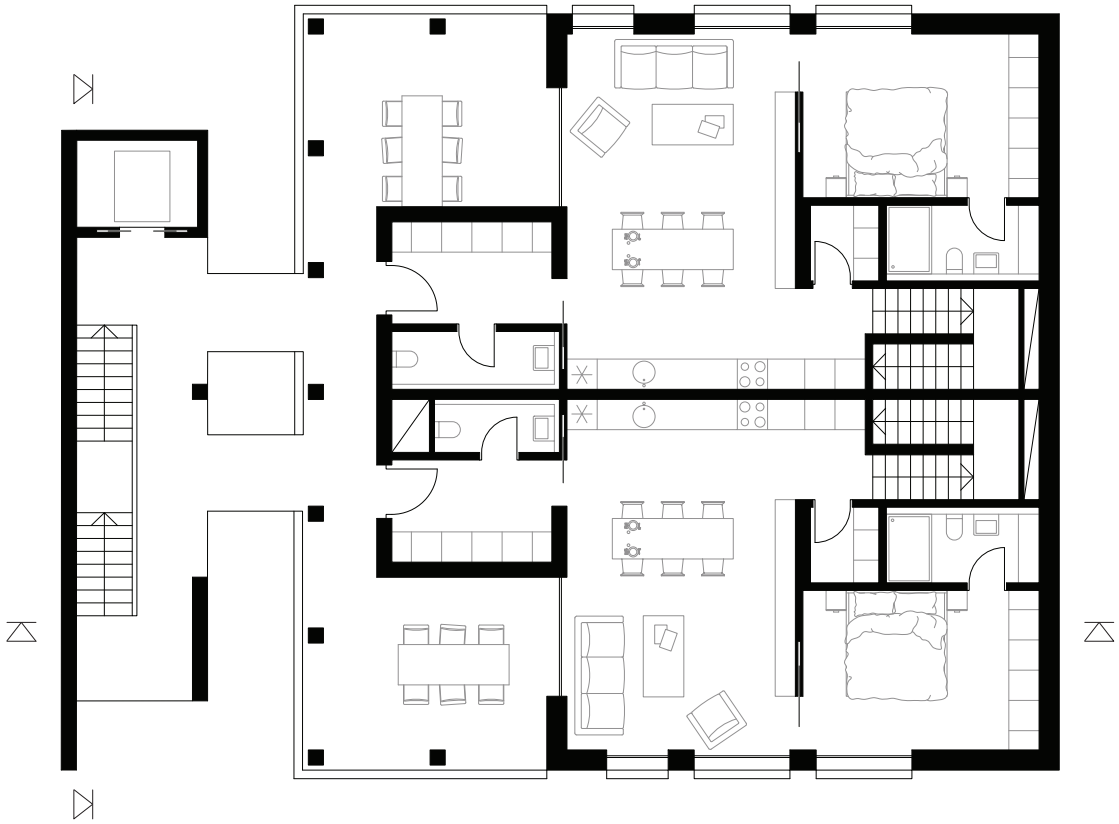
Celkem 12 ks

Pādozys 2. NP

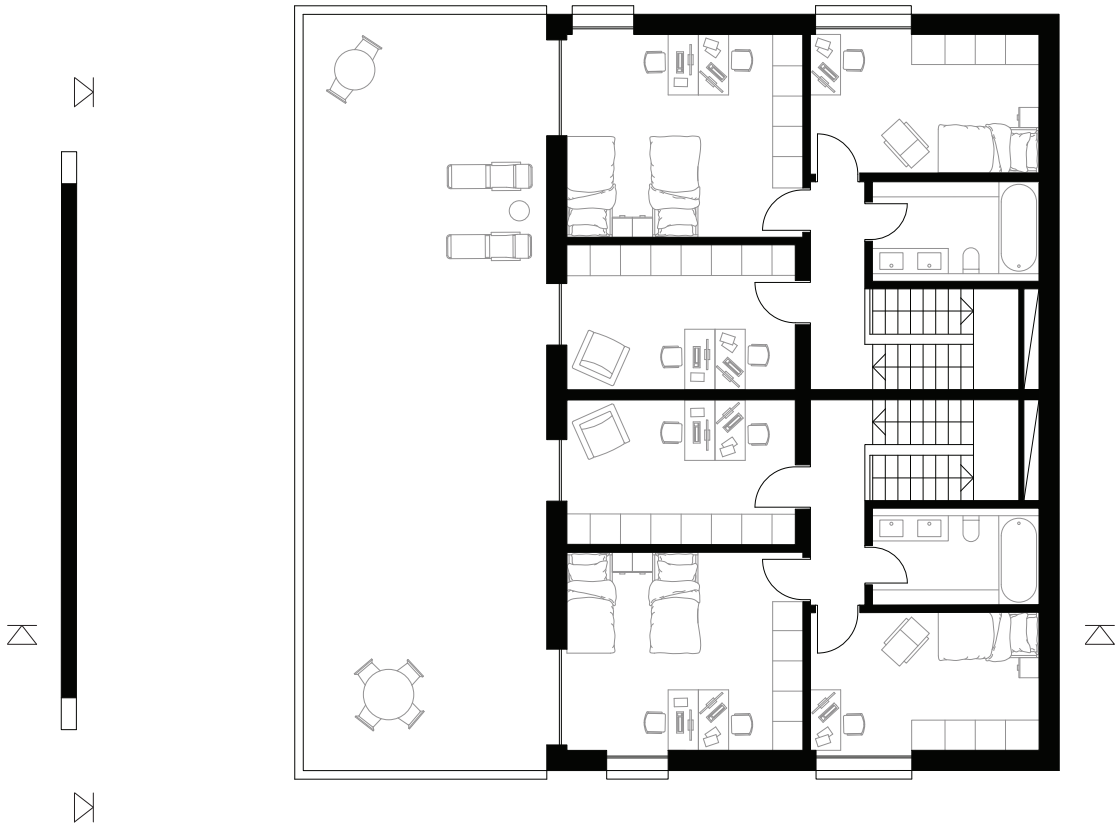
Pādozys 6. NP

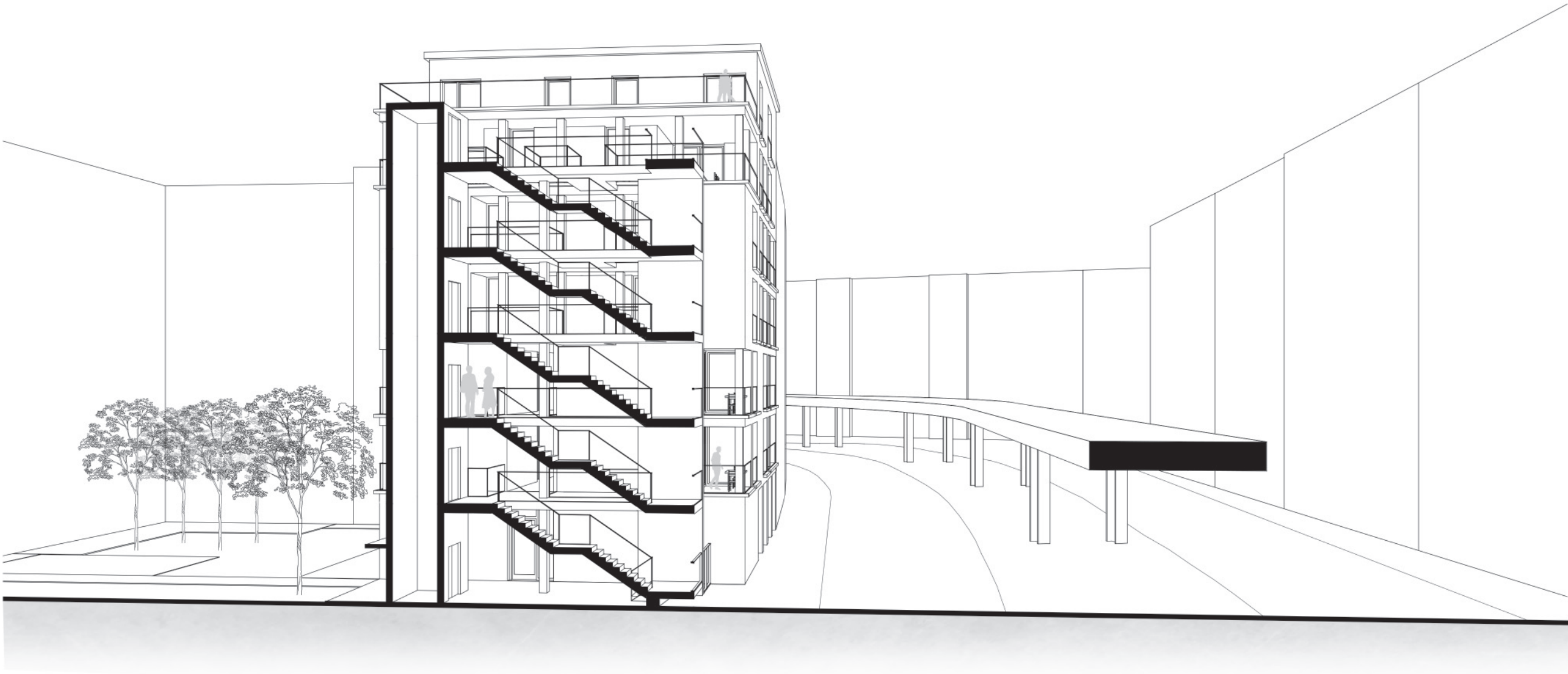
Pādozys 4. NP

Pādozys 7. NP

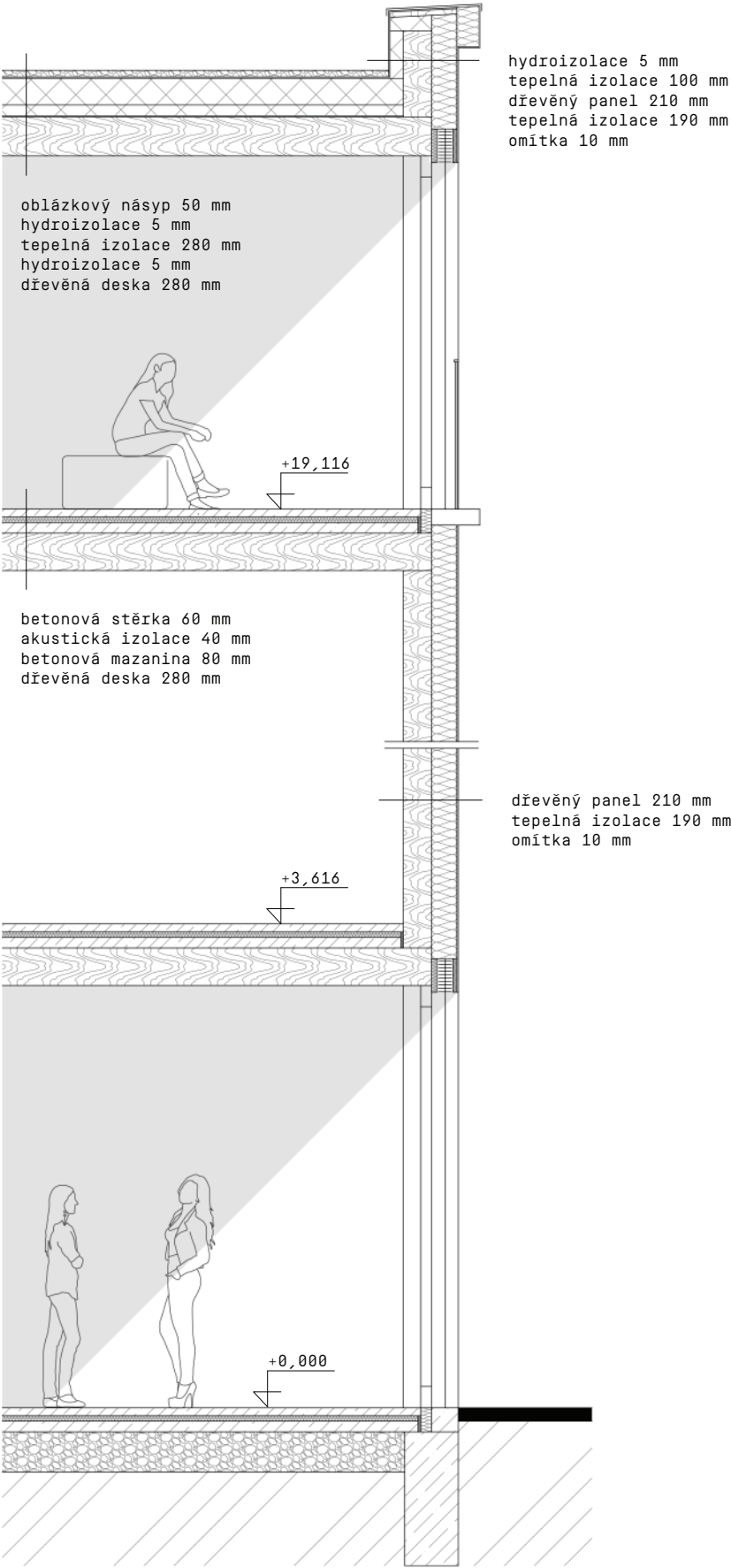

Pohled z ulice

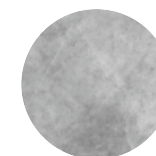
Pohled ze dvora

Na fasádě je použita bílá omítka, která byla zvolena vzhledem ke kontextu. Další výhodou je snadná aplikace, údržba a dostupnost.

Schodiště je betonové vzhledem k požární bezpečnosti a snadné proveditelnosti. Betonové jsou i římsy, což vychází také z požární ochrany.

Výrazným prvkem je lakovaný smrk v lodžích, což jsou samotné CLT panely a sloupy. Dřevo je použito také na okenních rámech.

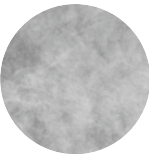
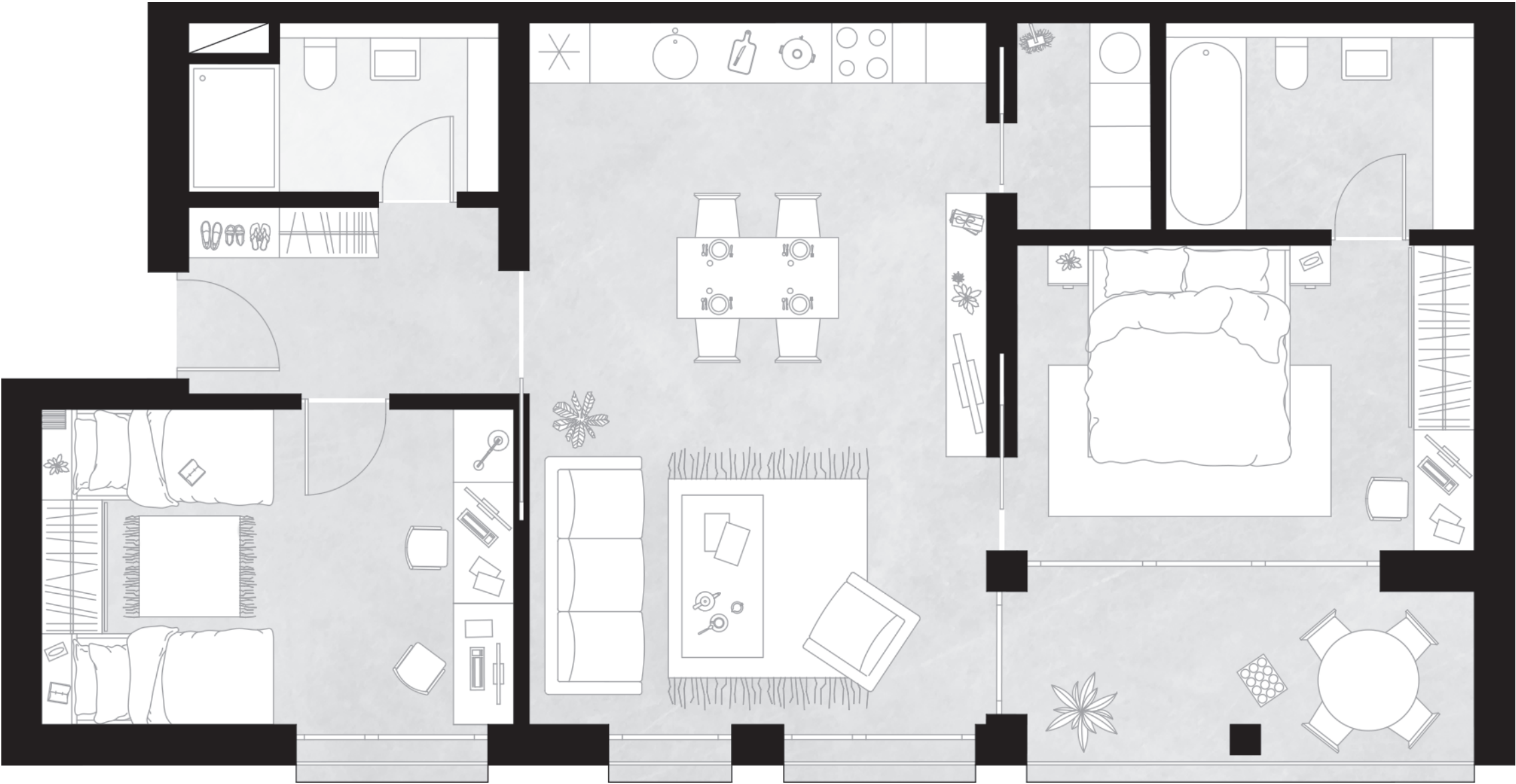

Pro zpříjemnění bytových prostorů jako jsou lodžie a schodiště je použita zeleň.

Detailní půdorys bytu 3+kk

předsíň ... 5,7 m²
koupelna ... 5,5 m²
pokoj ... 14,2 m²
obytná kuchyně ... 32 m²
špajz ... 2,7 m²
ložnice ... 14,7 m²
koupelna ... 5,8 m²
lodžie ... 7,1 m²

ČPP ... 80,6 + 7,1 m²

ZÁVĚREM

V tomto semestru bylo zadáním pro projekty našeho ateliéru téma dostupného bydlení a souvisejících funkcí podporujících městský život – v Berlíně.

Téma jsme nazvali „Dostupné bydlení +“. Hlavním tématem je bydlení, „+“ značí kombinaci s dalšími funkcemi, které považujeme v živém městě za nezbytné. Příkladem mohou být prostory pro práci, kulturu, umění nebo odpočinek. Naším cílem bylo vytvořit kvalitní a ekologicky šetrnou architekturu zapadající do složitěho městského prostředí.

Berlín má uvnitř města ve srovnání s jinými významnými evropskými metropolemi bohatý potenciál rozvoje. Jedná se o důsledek II. světové války i poválečného rozdělení. Tento prostor lze využít k rozvoji a zahuštění struktury města a formování jeho budoucí podoby. Území, kterým jsme se rozhodli zabývat, se nachází v jedné z 25 transformačních lokalit vymezených Strategickým plánem Berlína pro rok 2030.

Obvod Friedrichshain-Kreuzberg vznikl sloučením bývalého východoberlínského obvodu Friedrichshain a bývalého západoberlínského obvodu Kreuzberg. Jedinečná kombinace průmyslového dědictví, atraktivních lokalit na břehu řeky, kulturní rozmanitosti a kreativity obyvatel přispívá k vytvoření jeho specifické atmosféry a zvláštního funkčního a sociálního mixu.

Parcely, na nichž jsme navrhovali, jsou součástí zajímavého bloku přetnutého diagonálně historickou nadzemní dráhou, jehož podstatnou

část v současnosti tvoří prázdné plochy. Tato jízva ve městě vznikla vybombardováním za II. světové války a přetrvala rozdělením města až do dnešních dnů.

V těsném sousedství se nachází řeka Spréva, ikonický most Oberbaumbrücke a nadzemní dráha se stanicí metra Schlesisches Tor, která stojí 6 m na úrovni terénu.

Dvojice napínavých míst trojúhelníkového tvaru, která jsou od sebe fyzicky oddělena, na první pohled nabízí zcela odlišné atmosféry, která však tvoří jeden celek městské struktury.

Lokalita je vymezena ulicemi Bevernstrasse, Schlesische Strasse a Falckensteinstrasse a nábřežím řeky, na níž má část „našich“ parcel výhled.

Dalibor Hlaváček & Martin Čeněk

© 2021
Ateliér Hlaváček-Čeněk
zimní semestr 2020/2021

Ústav navrhování II
Fakulta architektury ČVUT v Praze

Portfolio celého ateliéru najdete na
issuu.com/atelierhlavacekcenek

